

TENDINȚE ACTUALE ȘI ABILITĂȚI ALE CONTABILULUI ÎN CONTEXTUL NOILOR SCHIMBĂRI

CURRENT TRENDS AND SKILLS OF ACCOUNTANTS IN THE CONTEXT OF NEW CHANGES

Autor: Mihaela BORDIAN

e-mail: bordian.mihaela@ase.md

Coordonator științific: Svetlana MIHAILA, ORCID: 0000-0001-5289-8885

e-mail: svetlana.mihaila@ase.md

Academia de Studii Economice a Moldovei

Abstract. *The study in question aims to explore recent transformations in the field of accounting and their impact on professional requirements for accountants. In an environment characterized by rapid technological advances, ever-changing tax regulations and globalization, accountants must constantly adapt to remain relevant and effective. The study identifies the main current trends, including the digitization and automation of accounting processes, the use of artificial intelligence, along with the increased focus on financial analysis and strategic consulting. It also highlights the essential skills that accountants need to develop, such as digital skills, analytical thinking and strategic, as well as the ability to adapt to changes. The research methodology consists of the bibliographic analysis of the publications in the Web of Science databases, EBSCO and the National Bibliographic Instrument. The findings emphasize the importance of continuing education and professional development to address future challenges and maximize efficiency in accounting practices.*

Keywords: *globalization, technological advances, artificial intelligence, skills, accountant*

JEL: M40, M41

Introducere

Într-o lume a digitalizării și a globalizării, profesia contabil se află într-o etapă de transformare profundă [9], adaptându-se la noile cerințe și provocări impuse de schimbările economice, tehnologice și legislative [10]. Impactul digitalizării asupra profesiei contabil nu este un subiect nou în literatura de specialitate, dar deține anumite nuanțe de noutate datorită tehnologiilor apărute, în special în urma revoluțiilor industriale. Or, progresul tehnologic nu furnizează doar noi capacități, ci schimbă modul în care trăim, lucrăm și relaționăm unii cu ceilalți. Prin urmare, „ca o profesie responsabilă din punct de vedere istoric, profesia contabil și-a extins activitatea, și anume prestarea serviciilor legate de sustenabilitate” [12]. Cercetarea în cauză își propune să analizeze principalele tendințe care influențează domeniul contabilității și să identifice abilitățile elementare pe care trebuie să le dezvolte contabilii actuali pentru a rămâne competitivi și relevanți. Cu accent pe noile tehnologii [6], inteligența artificială [5], reglementări, standarde de calificare [7] și cerințe de piață, contabilii trebuie să-și diversifice cunoștințele, să adopte tehnologii emergente [13] și să-și îmbunătățească abilitățile analitice și strategice. Cercetările demonstrează că „profesia contabil se îmbunătățește constant odată cu evoluția digitalizării, ca urmare a schimbărilor care au avut loc din momentul apariției lor și până în prezent” [1].

Acest articol oferă o perspectivă asupra modului în care aceste tendințe și abilități modelează viitorul profesiei contabil, astfel cititorii pot descoperi cum să-și adapteze strategiile și să-și îmbunătățească performanța profesională în contextul noilor schimbări. *Obiectivul esențial* al acestui articol este focusat pe analiza literaturii de specialitate aferentă profesiei contabil, punându-se accent pe tematica "abilități în contextul noilor schimbări". În acest sens, s-a folosit ca *metodă de cercetare* analiza bibliometrică a lucrărilor de specialitate din bazele de date: Web of Science, EBSCO și Instrumentul Bibliografic Național (IBN).

Conținut de bază

Noțiunea de profesie contabilă poate fi descrisă ca un contract între grupuri profesionale și societate [3], care asigură confidențialitate, responsabilitate și o imagine etică a tranzacțiilor economice [4]. Datorită progresului tehnologic, a digitalizării și a globalizării profesia contabil a fost nevoită să se

adaptez rapid alternativelor tehnologice, digitale și de globalizare. Ca atare, modul de realizare a contabilității a suferit numeroase modificări de-a lungul timpului, începând de la ținerea evidenței pe hârtie, întocmirea manuală a registrelor, a bilanțelor și a situațiilor financiare până la realizarea acestora în mod automat printr-un singur click, lucru care nu era posibil fără tehnologie. ”Inteligența artificială, robotica, cloud computing, big data, tehnologia blockchain, recunoașterea optică a caracterelor sau raportarea digitală sunt doar câteva exemple de instrumente tehnologice, care au pătruns cu rapiditate în zona contabilă” [2], contribuind în principal la creșterea eficienței activității desfășurate de entități.

Pentru a îndeplini obiectivul lucrării, s-a ales o metodă bazată pe analiza bibliometrică a lucrărilor de specialitate. din bazele de date: Această metodă se folosește pe o scară largă pentru a analiza și examina un volum mare de date din literatura științifică. Deoarece majoritatea studiile se bazează pe baze internaționale de date bibliometrice mari [8], în acest studiu ne vom baza pe datele preluate atât din Web of Science, cât și din EBSCO și IBN. În cele ce urmează se va prezenta analiza performanței publicațiilor. Prin urmare, pentru obținerea datelor de o calitate ridicată, au fost selectate doar articole, excluzând alte tipuri de date ca lucrări de procedură sau articole de recenzie, respectiv toate articolele să conțin cuvântul „profesia contabil” fie în titlu, fie printre cuvintele cheie, în perioada 2016-2023. Rezultatele atestă 534 de publicații în baza de date Web of Science, 477 de publicații științifice în baza de date EBSCO și doar 19 publicații științifice în baza de date Instrumentul Bibliografic Național, figura 1. Astfel, din cele 19 publicații, 15 sunt ale autorilor din Republica Moldova și 4 din România.

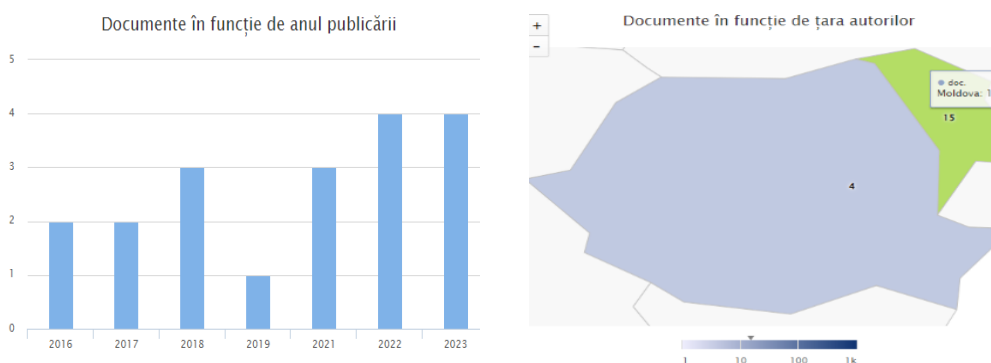

Figura 1. Productivitatea științifică în Republica Moldova în perioada 2016-2023

Sursa: elaborat de autor

În contextul evoluției continue a mediului în care contabilii își desfășoară activitatea, profesia trebuie să se concentreze pe încurajarea și sprijinirea acestora în dobândirea unei game mai largi de competențe, având în vedere că competența profesională reprezintă un principiu fundamental de etică. Raportul Forumului Economic Mondial din 2020 a identificat roluri emergente ce se concentrează în principal pe analiza, utilizarea și securizarea datelor și informațiilor, precum și pe strategie, gestionarea riscurilor și dezvoltarea afacerilor aferente locurilor de muncă. În figura 2, se enumeră primele 15 abilități necesare pentru anul 2025 [14]. Aceste abilități se potrivesc cu profesia de contabil și subliniază necesitatea concentrării pe competențele profesionale mai puțin tehnice. Ele sunt strâns legate de valorile, etica și atitudinile profesionale ale contabilului. În plus, este menționată o gamă de abilități specifice care necesită experiență și sunt utilizate integrat în procesul decizional. Acestea includ: asigurare și încredere, gestionarea volumelor mari de date, analiza datelor, procesul decizional etic și organizațional, guvernanta datelor, raportarea financiară și nefinanciară, gestionarea sistemelor de informații și luare a deciziilor, strategie, gestionarea riscului și inovare, crearea de valoare etc.

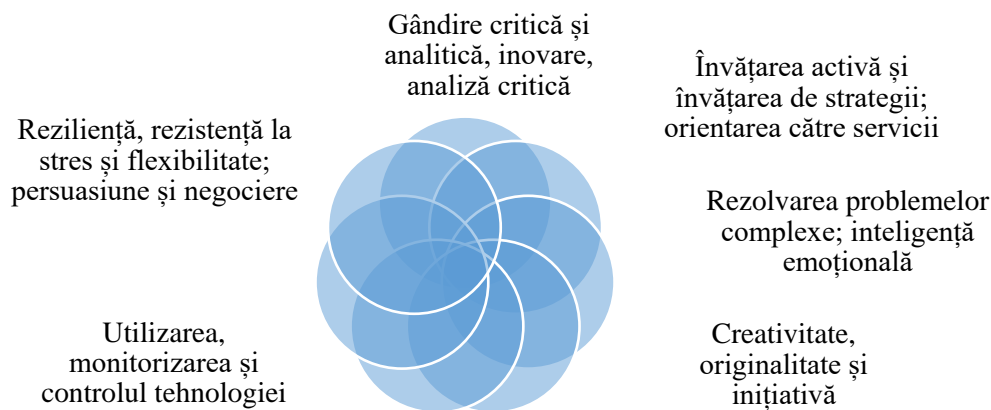

Figura 2. Abilitățile necesare pentru anul 2025

Sursa: elaborat de autor [13]

Concluzii

Provocările într-o lume din ce în ce mai bazată pe date și inteligență artificială necesită colaborare între experți din diverse domenii și abordări multidisciplinare. Din această perspectivă, contabilii cu o gamă variată de interese și experiențe pot valorifica această diversitate într-un mod mai transferabil, subliniind importanța dezvoltării profesionale. Pentru a continua să prospere, contabilii trebuie să îmbrățișeze cu încredere incertitudinea și să lupte pentru agilitate și reziliență.

Referințe bibliografice

1. BARNA, L. E. L., IONESCU, B. Ș., IONESCU-FELEAGĂ, L. (2024). Sustenabilitatea și raportarea corporativă folosind sistemele ERP: provocări și oportunități pentru profesia contabilă și de audit. *Audit Financiar*, 22(173).
2. BOGHIAN, F. A., SOCOLIUC, M. (2020). Viitorul profesiei contabile în era digitalizării. În: Conferința științifică internațională studentescă "Provocările contabilității în viziunea tinerilor cercetători", Ediția a 4-a, 12-13 martie 2020, 175-184.
3. BROUARD, F., BUJAKI, M., DUROCHER, S., ȘI NEILSON, L. C. (2017). Professional accountants' identity formation: An integrative framework. *Journal of Business Ethics*, 142(2), 225–238.
4. CARNEGIE, G. D., ȘI NAPIER, C. J. (2010). Traditional accountants and business professionals: Portraying the accounting profession after Enron. *Accounting, Organizations and Society*, 35(3), 360–376
5. DUMITRASCU, L. M. (2024). Inteligența artificială, provocări pentru profesia contabilă. Cazul ChatGPT. *Audit Financiar*, 22(173), 146-161.
6. FRUMUSACHI, L. (2023). Progresul tehnologic – provocare pentru profesia contabilă. In: *Învățământul superior contabil: provocări și soluții*, Ed. Ediția 2-a. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al ASEM, 2023, Ediția 2-a, pp. 44-46. DOI: <https://doi.org/10.53486/isc2023.14>
7. GRIGOROI, L. (2023). Educația contabilă universitară: ce ne rezervă viitorul? In: *Învățământul superior contabil: provocări și soluții*, Ed. Ediția 2-a, 17 noiembrie 2023, Chișinău. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al ASEM, 2023, Ediția 2-a, pp. 5-7. DOI: <https://doi.org/10.53486/isc2023.01>
8. KEMEÇ, A., ȘI ALTINAY, A. T. (2023). Sustainable Energy Research Trend: A Bibliometric Analysis Using VOSviewer, RStudio Bibliometrix, and CiteSpace Software Tools. *Sustainability*, 15(4), 3618
9. LAZARI, L. (2023). Adaptarea educației contabile la tendințele în schimbare. In: *Învățământul superior contabil: provocări și soluții*, Ed. Ediția 2-a, 17 noiembrie 2023, Chișinău. Chișinău: Departamentul Editorial-Poligrafic al ASEM, 2023, Ediția 2-a, pp. 8-10. DOI: <https://doi.org/10.53486/isc2023.02>
10. MATEȘ, D., IRIMUȘ, R.M. (2020). Profesia contabilă în contextul globalizării. *CECCAR Business Review*, 12, 58-63.
11. MIHAILA, Svetlana; BĂDICU, Galina; CODREAN, Violeta. Aspecte evolutive privind profesia contabilă în contextul digitalizării: un imperativ al secolului XXI. 2022..
12. NEUMAN, E.L. (2024). Educarea contabililor pentru un viitor sustenabil. CECAR, ianuarie, 2024, 22 p. https://ceccar.ro/ro/wp-content/uploads/2024/04/IFAC-Literature_Review_2023_V6-RO.pdf
13. STOICA, O. C., IONESCU-FELEAGĂ, L. (2022). Profesia contabilă și de audit în era digitalizării. *Audit Financiar*, 20(165). DOI 10.20869/AUDITF/2022/165/003.
14. The Future of Jobs Report 2020. World Economic Forum. Disponibil: https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf